

ข่าวจากหนังสือพิมพ์ แนวหน้า

วันอังคารที่ 27 เมษายน พ.ศ.2564

คอลัมน์ บทความพิเศษ : รัฐบาลกำลังปล่อยให้ภาคเกษตรล่มสลายท่ามกลางโควิด-19

เมื่อปี พ.ศ. 2540 ประเทศไทยต้องประสบปัญหาวิกฤติเศรษฐกิจ ที่เรียกกันทั่วไปว่า “ต้มยำกุ้ง” กลุ่มที่ได้รับความนิยมเดือดร้อนที่สุดในยุคนั้นคือ สถาบันการเงินต่างๆ รวมทั้งธุรกิจใหญ่น้อยทั้งหลายที่ล้มละลายเป็นว่าเล่น แต่ภาคการผลิตทางการเกษตรกลับอยู่ได้ และสามารถกู้สถานการณ์ของประเทศให้ค่อยฟื้นคืนมาได้

อย่างน่าชื่นชม ผลผลิตทางการเกษตรสำคัญๆ ทั้ง ข้าว ยางพารา ปาล์มน้ำมัน ข้าวโพด มันสำปะหลัง ผลไม้ต่างๆ เกษตรกรขายได้ราคาดี และสามารถส่งออกทำรายได้ให้กับประเทศอย่างต่อเนื่องที่สำคัญของยุคต้มยำกุ้ง คือ มีนักธุรกิจ และ มนุษย์เงินเดือนจำนวนมากหันกลับมาสู่ภาคการเกษตร ที่ประกอบอาชีพยังยืนมาจนถึงทุกวันนี้

ตลอดระยะเวลากว่า 20 ปีที่ผ่านมา ภาคการเกษตรก้าวหน้า ประสบปัญหา มีการแก้ปัญหา มากน้อยสลับกันไปขึ้นอยู่กับนโยบายของรัฐบาลแต่ละยุคสมัย แต่ไม่ว่าจะอย่างไรก็ตาม ภาคการเกษตรก็มีผลผลิต เป็นอาหารเลี้ยงดูคนไทยทั้งประเทศไม่เคยขาดแคลน และมีบางส่วนที่ส่งออกไปขายนำรายได้เข้าประเทศกอบกู้เศรษฐกิจของชาติเสมอมา

แม้แต่วิกฤติของโลกในปี พ.ศ. 2563 ที่เกิดการระบาดของเชื้อไวรัสโคโรนา 2019 หรือ โควิด-19 ที่ส่งผลกระทบต่อเศรษฐกิจของประเทศต่างๆ ทั่วโลก เพราะมาตรการที่รัฐบาลแต่ละประเทศกำหนดขึ้นเพื่อป้องกันการระบาด ส่วนใหญ่ล้วนแต่มีผลกระทบต่อเศรษฐกิจภายในประเทศ และระหว่างประเทศทั้งสิ้น ไม่ว่าจะเป็นธุรกิจสายการบิน การขนส่ง คมนาคม ห้างสรรพสินค้า ร้านอาหารธุรกิจท่องเที่ยว ธุรกิจบันเทิง ธุรกิจการบริการ การศึกษา การกีฬา ไม่เว้นแม้กระทั่งแรงงานรับจ้างทั่วไป แต่ถึงกระนั้นภาคการเกษตรก็ยังอยู่ได้ เพราะการทำงานในเรือกสวน ไร่ นา ไม่อยู่ในกลุ่มเสี่ยงสำหรับการแพร่ระบาดของเชื้อไวรัส ผลผลิตทางการเกษตรของไทยยังหล่อเลี้ยงประชากรไทยได้อย่างสมบูรณ์ยิ่งไปกว่านั้นภาคเกษตรยังเป็นสาขาเดียวที่ทำให้ประเทศไทยได้ดุลการค้าด้วย

ปี พ.ศ. 2564 หลายฝ่าย แม้แต่รัฐบาลก็คงไม่คาดคิดว่าโควิด-19 จะระบาดขึ้นมาอีกระลอกสำหรับประเทศไทย การระบาดในรอบแรกในปี พ.ศ. 2563 มีกลุ่มที่เป็นต้นตอการแพร่ระบาดสำคัญจากสนามมวย และสถานบันเทิง การระบาดระลอกที่ 2 พ.ศ. 2564 เริ่มจากคนไทยที่ทำงานในสถานบันเทิงในเขตท่าซึกเหล็ก ของเมียนมา ติดกับอำเภอแม่สาย จังหวัดเชียงราย ลักลอบกลับประเทศไทยและนำเชื้อ โควิด-19 เข้ามาแพร่กระจายด้วย ตามมาด้วยแรงงานชาวเมียนมาที่ตลาดกลางกุ้ง จังหวัดสมุทรสาคร และบ่อนการพนันในจังหวัดระยอง เป็นต้นตอของการระบาดอย่างต่อเนื่องจนจำนวนผู้ติดเชื้อเริ่มลดลง บรรยากาศของการท่องเที่ยวเริ่มจะกลับมาในช่วงสงกรานต์ แต่กลับกลายเป็นว่ามีการระบาดอย่างรุนแรงอีกครั้ง เป็นการระบาดระลอกใหม่

จากคลังสตอร์สถานบันเทิงในกรุงเทพมหานคร ก่อนเทศกาลสงกรานต์เพียงไม่กี่วัน เป็นที่น่า
สังเกตว่าการระบาดรุนแรงแต่ละครั้ง ล้วนเกิดจากคนในแวดวงราชการและการเมืองที่ไม่
ระมัดระวัง และเพิกเฉยต่อหน้าที่ความ
รับผิดชอบเป็นส่วนใหญ่

ในขณะที่คนจำนวนมากมีใจจดจ่ออยู่กับสถานการณ์การระบาดของ โควิด-19 และรอ盼望
ว่ารัฐบาลจะมีมาตรการอะไรออกมาสกัดการระบาดในรอบนี้บ้าง ทำให้ข่าวอื่นๆ กลายเป็นข่าว
เล็กน้อย หรือข่าวที่สื่อมวลชนเองไม่ได้ให้ความสนใจเท่าที่ควร นั่นคือข่าวที่เกี่ยวข้องกับภาค
การเกษตร ที่เป็นภาคการผลิตที่หล่อเลี้ยงชีวิตของคนไทยมาโดยตลอดตั้งแต่ก่อนแล้วช่วงต้นวิกฤติ
โควิดที่ต่อเนื่องยาวนานข้ามปี กำลังส่งผลกระทบต่อภาคการเกษตรซึ่งเป็นปัญหาที่สะสมมาตั้งแต่โควิด-
19 ระบาดในปี พ.ศ.2563 ผลผลิตทางการ เกษตรหลายชนิดส่งออกไปไม่ได้ เนื่องจากการคมนาคม
ขนส่งระหว่างประเทศ กับประเทศคู่ค้าหลายประเทศถูกระงับด้วยมาตรการล็อกดาวน์ของแต่ละ
ประเทศ รวมทั้งประเทศไทยที่นักท่องเที่ยวต่างประเทศหายไปทั้งหมด โรงแรม ร้านอาหาร
ภัตตาคาร ต้องปิดตัวลงเป็นส่วนมาก ปริมาณการบริโภคน้อยกว่าปริมาณผลผลิต ส่งผลให้ผล
ราคาผลผลิตภายในประเทศตกต่ำ...เป็นปัญหาที่เกษตรกรส่วนใหญ่ต้องเผชิญมาตลอดปี นี้ยังไม่
นับรวมปัญหาภัยธรรมชาติ ทั้งน้ำท่วม และฝนแล้ง

ล่าสุดในขณะที่ตัวเลขของผู้ติดเชื้อโควิด-19 เพิ่มสูงขึ้นทุกวัน ภาคการเกษตรก็ต้องเผชิญ
กับตัวเลขที่สูงขึ้นเช่นเดียวกัน แต่ตัวเลขที่ว่าเป็นราคาของปัจจัยการผลิต ราคาปัจจัยการผลิต
ทางการเกษตรสูงขึ้นอย่างไม่มีสัญญาณเตือนจากหน่วยงานใดๆ ของรัฐ ไม่ว่าจะเป็นกระทรวง
พาณิชย์ หรือกระทรวงเกษตรและสหกรณ์ โดยเฉพาะ ปุ๋ยเคมี และสารเคมีป้องกันกำจัดศัตรูพืช
ซึ่งเป็นสินค้าควบคุมของกระทรวงพาณิชย์ รวมไปถึงปัจจัยอื่นที่เกี่ยวข้อง เช่น ท่อพีวีซี (สำหรับ
วางระบบน้ำในไร่นา) วัสดุเพาะกล้าวัสดุสำหรับสร้างโรงเรือนเพาะปลูก และปัจจัยการผลิตทาง
การเกษตรอื่นๆ

หากจะมีสายเกษตรอินทรีย์มาบอก ให้เลิกใช้สารเคมี และปุ๋ยเคมี ก็จะบอกให้ทราบ ว่า มูล
วัว-ควาย มูลสุกร มูลไก่ ที่นำมาทำปุ๋ยอินทรีย์ ก็ขึ้นราคากว่า 20%

ทุกภาคส่วนของวงจเศรษฐกิจ ไม่ว่าจะเป็นธุรกิจท่องเที่ยว คมนาคมขนส่ง ธุรกิจ SME
ร้านอาหาร ภัตตาคาร ห้างสรรพสินค้า แม้แต่หาบเร่ แผงลอย กำลังจะล่มสลายอีกครั้งจากการ
ระบาดของโควิด-19 ระลอกใหม่นี้ แต่คนไทยก็ยังมีอาหารการกินไม่ขาดแคลนจากภาคเกษตร แต่
มาถึงวันนี้ ภาคการเกษตรซึ่งเป็นภาคการผลิตที่มีประชากรมากที่สุดกำลังจะล่มสลาย
เช่นเดียวกัน เพราะต้นทุนการผลิตสูงจากการขึ้นราคาปัจจัยการผลิตเกือบทุกชนิด โดยเฉพาะ
ปุ๋ยเคมี สารเคมีป้องกันกำจัดศัตรูพืช และอุปกรณ์การเกษตรต่างๆ ในขณะที่ราคาผลผลิตตกต่ำ
เกือบทุกชนิด (ยกเว้นพืชที่รัฐบาลประกันราคา)

เรื่องดังกล่าว รัฐบาลโดยเฉพาะกระทรวงพาณิชย์ และกระทรวงเกษตรและสหกรณ์น่าจะ
ทราบดี แต่มิได้ออกมาให้ข้อมูลข่าวสาร หรือมีมาตรการแก้ปัญหาให้กับเกษตรกรแต่อย่างใด กลับ
ทอดทิ้ง ปล่อยให้เกษตรกรต้องเผชิญชะตากรรมในขณะที่กำลังเริ่มต้นฤดูเพาะปลูก มีข้อมูลว่าผู้
นำเข้าและโรงงานปุ๋ยเคมีประกาศขึ้นราคาปุ๋ยตันละ 1,000 – 1,400 บาท โดยอ้างว่า สถานการณ์
โควิดระบาด ทำให้โรงงานในต่างประเทศปิดตัวลงจำนวนมาก นอกจากนี้ยังขาดแคลนตู้คอนเทน

เนอร์ และน้ำมันขึ้นราคา ค่าขนส่งเพิ่มสูงขึ้น ทำให้แม่ปุ๋ยที่นำเข้ามาผลิตเป็นปุ๋ยที่เกษตรกรนิยมใช้
ปรับราคาขึ้นตันละ 1,500-2,000 บาท มีแหล่งข่าวยืนยันว่าปุ๋ยเคมีไม่ขาดแคลน เพียงแต่สต็อก
ลดลง รัฐบาลจะไม่สำรวจสต็อกปุ๋ยเคมีที่มีอยู่ก่อนหรือ ก่อนที่จะให้มีการขึ้นราคากันอย่างไม่
เกรงใจเกษตรกร

ขณะเดียวกันผลงานขึ้นโบนแดงของรัฐบาลในการแบนสารกำจัดวัชพืชพาราควอต และ
ไกลโฟเซต (ที่ราคาประมาณลิตรละ 100 บาท) ทำให้กลุ่มโพซิเนต ที่อ้างว่าเป็นสารที่ใช้ทดแทนอยู่
ชนิดเดียวมีราคาสูงถึงลิตรละ 300-350 บาทแถมยังไม่มีประสิทธิภาพในการกำจัดวัชพืชอย่างที่
กล่าวอ้างแต่อย่างใด กรรมของเกษตรกรไทยจริงๆ

ถ้ารัฐบาลโดยเฉพากระทรวงเกษตรและสหกรณ์ และกระทรวงพาณิชย์ไม่สนใจ
แก้ปัญหาปัจจัยการผลิตทางการเกษตรที่ราคาสูงขึ้นคราวนี้ เท่ากับเป็นการซ้ำเติมเกษตรกรให้
ต้องเผชิญชะตากรรมที่ยากลำบากไม่จบสิ้น เมื่อภาคเกษตรล่มสลาย ประเทศไทยซึ่งเป็นประเทศ
เกษตรกรรมจะอยู่ได้ฤา

อนันต์ ดาไลดม
นายกสมาคมพืชสวนแห่งประเทศไทย